

Vlaanderen
is water

Veilig kraantjeswater op school

Richtlijnen voor schooldirecties en schoolbesturen

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	3
Deel 1: Oorsprong van het water aan de kraan.....	4
Deel 2: Stappenplan voor veilig en gezond kraantjeswater	6
Stap 1 - Zorg voor een loodvrij leidingnet.....	6
Stap 2 - Selecteer geschikte aftappunten voor het drinkwater	12
Stap 3 – Zorg voor een duidelijke communicatie binnen de school	14
Deel 3: Aanbeveling: een conforme en goed onderhouden binneninstallatie staat garant voor een goede waterkwaliteit	16
3.1. Onderhoud van kranen en drinkwaterfonteintjes	16
3.2. Doorspoelen van de leidingen na stilstand.....	16
3.3. Plaatsing en onderhoud van waterontharders	17
3.4. Nabehandeling van het water	17
3.5. Keuring van de binneninstallatie	18
Nog vragen?	19

COLOFON

Titel

Veilig kraantjeswater op school - Richtlijnen voor schooldirecties en schoolbesturen

Samenstellers

VMM en de afdeling Preventie van Zorg & Gezondheid
in samenwerking met de medische milieukundigen bij de Logo's, het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie en Ziektepreventie (VIGeZ vzw), Milieuzorg op school (LNE) en het Departement Onderwijs en Vorming.

Verantwoordelijke uitgever

Michiel Van Peteghem
Vlaamse Milieumaatschappij
Dokter De Moorstraat 24-26
9300 Aalst

Fotografie

VMM-archief, Shutterstock.com

Depotnummer

D/2016/6871/061

INLEIDING

Water is gezond en vormt de basis van een evenwichtige voeding. Geregeld water drinken is dus de boodschap, ook op school. Kraantjeswater geniet de voorkeur: het water is:

- » direct beschikbaar,
- » gezond
- » goedkoop
- » er is geen verpakking en transport nodig.

Wel zijn er een aantal aandachtspunten waarmee je rekening moet houden bij het drinken van kraantjeswater op school. Dit document is een leidraad met richtlijnen voor schooldirecties en schoolbesturen zodat op school veilig en gezond kraantjeswater gedronken wordt.

Het document is opgebouwd uit 3 delen.

In **DEEL 1** bekijken we **welk water uit de kranen** komt. In de meeste scholen wordt het kraantjeswater aangeleverd door de openbare watermaatschappijen. Dit leidingwater wordt vaak en goed gecontroleerd. In sommige scholen gebruikt men putwater uit een eigen grondwaterwinning. Als de school eigen putwater gebruikt om van te drinken of om voedsel en dranken zoals koffie, thee en soep te bereiden of het gebruikt voor hygiënische toepassingen zoals tanden poetsen, dan voert de school best zelf regelmatig controles uit.

In **DEEL 2** wordt de weg die het water aflegt binnen de school **in drie stappen** onder de loep genomen. Er wordt ingegaan op het belang van een **loodvrij leidingnet (stap 1)**. Als er loden leidingen aanwezig zijn, kunnen deze lood afgeven aan het water. Daardoor kan het lood worden opgenomen in het lichaam en zich daar opstapelen. Dit houdt gezondheidsrisico's in, vooral voor (jonge) kinderen en voor zwangere vrouwen. Via de binnenleidingen stroomt het water naar de kranen en drinkwaterfonteinnetjes. Deze **aftappunten** worden best met zorg gekozen. Hiervoor geven we een aantal richtlijnen mee (**stap 2**). Een laatste punt is het gebruik en het onderhoud van de gekozen aftappunten. De school moet hierover eenduidig en zorgvuldig **communiceren** naar het onderhoudspersoneel en naar alle leerkrachten, die op hun beurt de leerlingen goed informeren. Tips vind je in **stap 3**.

Ten slotte wordt in **DEEL 3** ingegaan op het **onderhoud** van kranen, de binneninstallaties en toestellen. Ook de **keuring** van de binneninstallatie komt kort aan bod.

DEEL 1: OORSPRONG VAN HET WATER AAN DE KRAAN

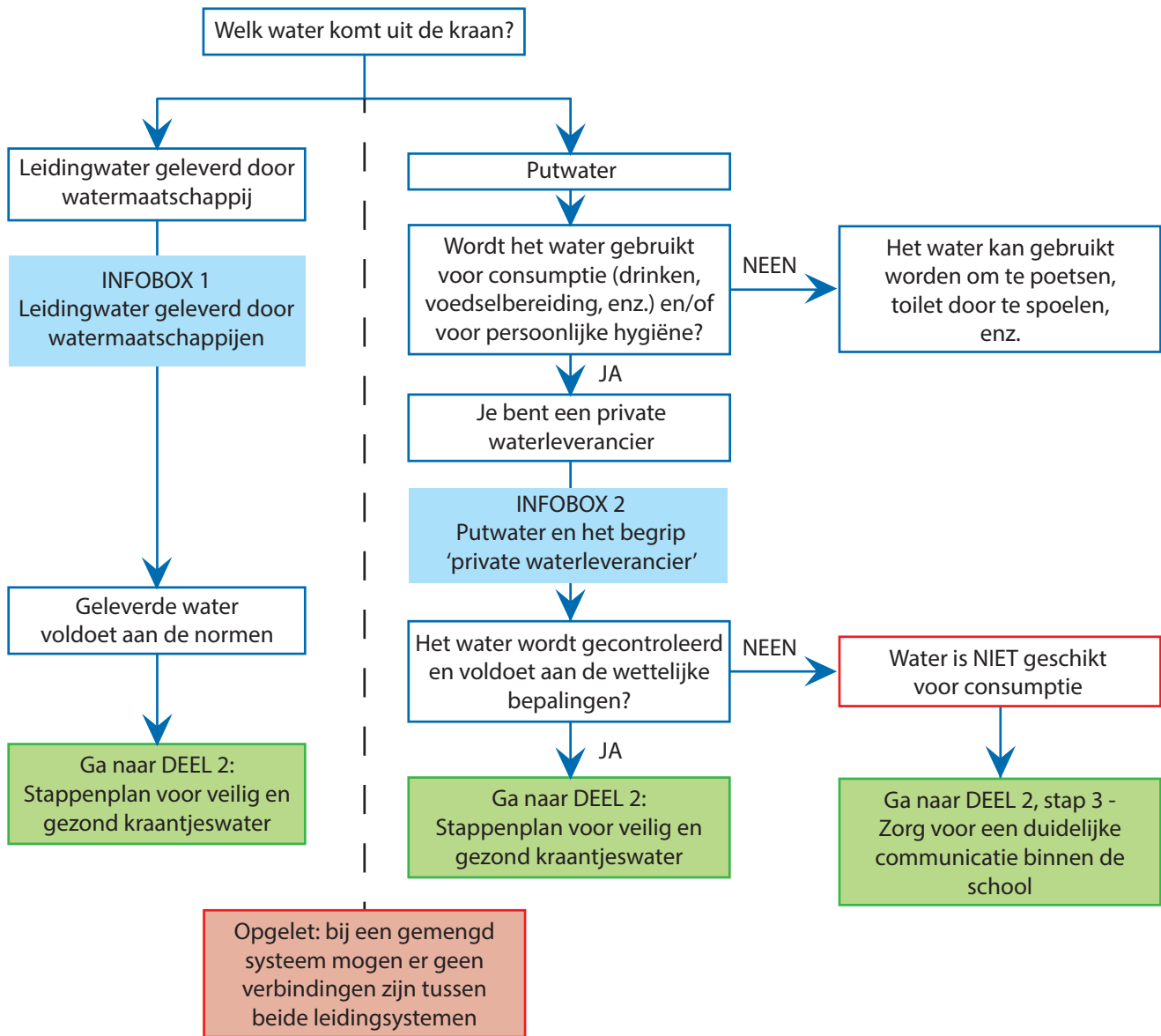
WAT?

Nagaan of het kraantjeswater op school geschikt is voor consumptie: om van te drinken, om voedsel en dranken te bereiden en voor hygiëne zoals tanden poetsen en douchen.

WAAROM?

Water bestemd voor menselijke consumptie moet voldoen aan een aantal normen die wettelijk verankerd zijn (zie INFOBOX 1). De normen moeten garanderen dat het water gezond is en dat er geen gezondheidsrisico's zijn voor de gebruikers, zowel op korte als op lange termijn. Het stroomschema hieronder kan helpen om na te gaan of het kraantjeswater op jouw school wordt gecontroleerd en of het geschikt is voor consumptie.

figuur 1: Stroomschema controle op kwaliteit kraantjeswater

OPGELET MET REGENWATER!

Regenwater voldoet meestal niet aan de normen voor water bestemd voor menselijke consumptie. Regenwater mag dus niet gedronken worden, niet gebruikt worden om te koken, ook niet voor persoonlijke hygiëne (om de handen te wassen, voor douches, ...).

Als de school gefilterd regenwater gebruikt als douchewater, valt de school onder de bepalingen van de private waterleverancier (zie INFOBOX 2).

Regenwater kan op school wel gebruikt worden om te poetsen, de planten te gieten, de toiletten door te spoelen. Maar regenwater is geen drinkwater. Daarom mag er absoluut geen verbinding zijn tussen regenwatersystemen en het leidingnet voor drinkwater. Een koppeling tussen de twee stelsels (bv. een kantelkraantje) is verboden. Is de regenwaterput leeg, en moet die bijgevuld worden? Kies dan een veilige methode om op kraantjeswater over te schakelen.

Meer info?

www.vmm.be/waterloket/gezond-water/regenwater-veilig-gebruiken

Start je met het gebruik van regenwater? Laat de nieuwe installatie dan eerst keuren. (zie 3.5. Keuring van de binneninstallatie).

INFOBOX 1 – KRAANTJESWATER GELEVERD DOOR DE WATERMAATSCHAPPIJ

Het openbare waternetwerk in Vlaanderen is goed uitgebouwd. De verplichtingen waaraan watermaatschappijen moeten voldoen voor de kwaliteit van het leidingwater zijn opgenomen in de Vlaamse drinkwaterwetgeving. Het leidingwater wordt vaak en goed gecontroleerd, en is van goede kwaliteit.

Meer info?

www.vmm.be/water/drinkwater/kwaliteit

INFOBOX 2 – PUTWATER EN HET BEGRIP ‘PRIVATE WATERLEVERANCIER’

Scholen die instaan voor hun eigen watervoorziening zijn “private waterleveranciers”. Private waterleveranciers leveren zelf drinkwater zonder een openbaar waterdistributienetwerk te gebruiken. Meestal gaat het om een eigen grondwaterwinning en wordt er grondwater verdeeld en verbruikt.

Private waterleveranciers die het water van hun eigen waterwinning gebruiken om te drinken, om voedsel en dranken te bereiden en/of voor persoonlijke hygiëne zoals tanden poetsen en douchen of baden moeten overeenkomstig de Vlaamse drinkwaterwetgeving de nodige controles op het water uitvoeren, zodat de kwaliteit gegarandeerd wordt.

Een gemengde gebruiker heeft zowel een aansluiting op het openbare waternetwerk als een eigen waterwinning.

Net zoals voor de gebruikers van regenwater moet er bij gemengde gebruikers voor gezorgd worden dat er geen enkele verbinding is tussen beide systemen.

Meer info?

www.vmm.be/water/drinkwater/putwater of mail naar toezichtdrinkwater@vmm.be.

////////////////////////////////////

DEEL 2: STAPPENPLAN VOOR VEILIG EN GEZOND KRAANTJESWATER

STAP 1 - ZORG VOOR EEN LOODVRIJ LEIDINGNET

WAT?

Lood komt van nature niet voor in de bronnen voor drinkwater. Maar als water in contact komt met materialen die lood bevatten, kan er wel lood oplossen in het water en zo in het drinkwater terechtkomen. De belangrijkste bron van lood in het drinkwater zijn loden leidingen. Daarnaast kan er soms ook lood in het drinkwater oplossen uit andere materialen (zoals gegalvaniseerd metaal), uit messing koppelstukken of uit soldeersel. Het vrijkomen van lood uit de binneninstallatie van de waterleiding is afhankelijk van verschillende factoren. Onder andere de contacttijd van het water met materialen die lood bevatten kan de loodwaarden sterk doen variëren.

WAAROM?

Lood is geen essentieel voedingselement voor de mens. Lood is een ongewenste stof in drinkwater omdat het zelfs in kleine hoeveelheden een effect kan hebben op de gezondheid. Blootstelling aan lood wordt in verband gebracht met diverse gezondheidseffecten, zoals effecten op het zenuwstelsel, op het hart- en bloedvatenstelsel, op de nierwerking en op de vruchtbaarheid. (Ongeboren) baby's en jonge kinderen zijn het meest kwetsbaar.

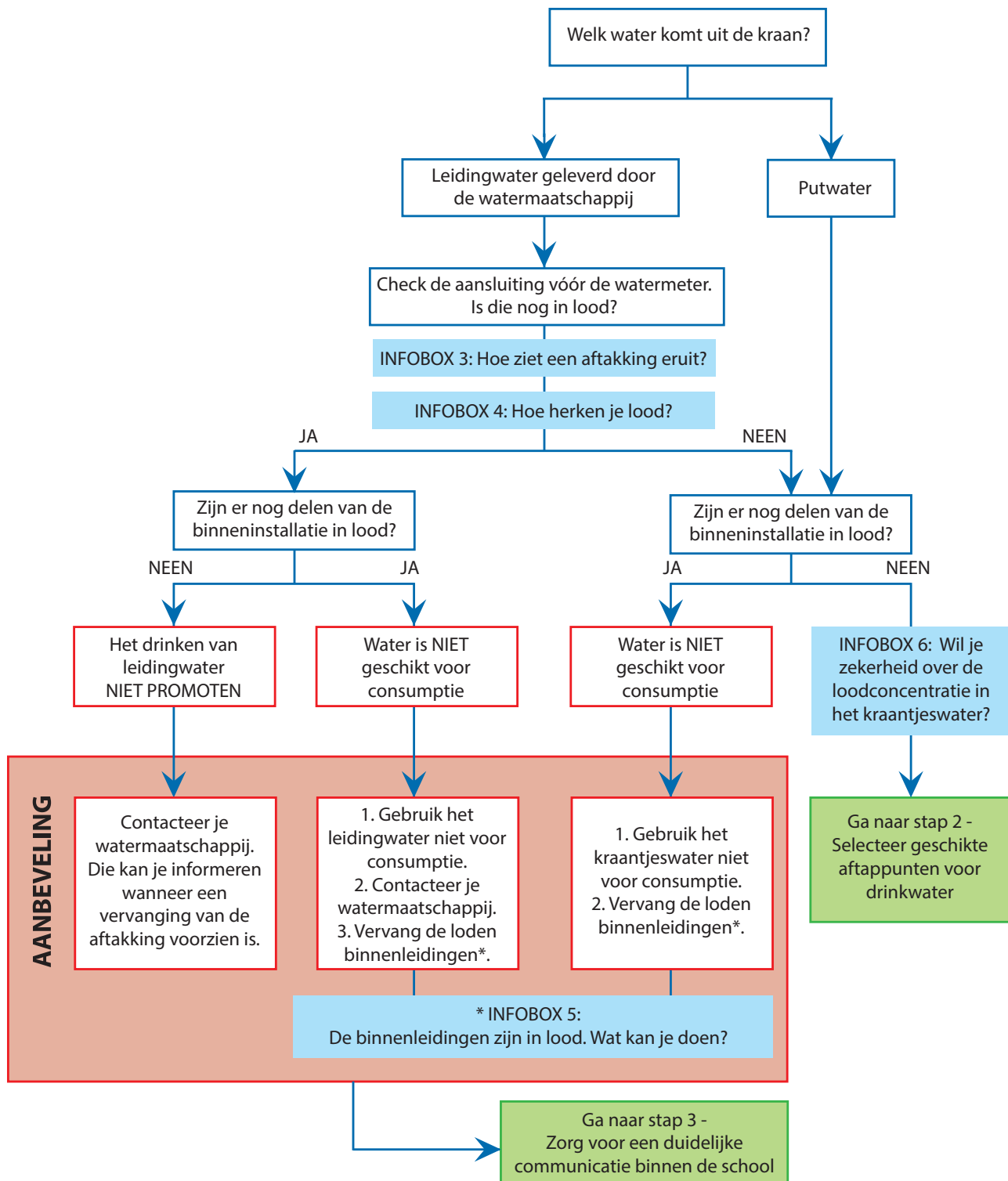
Meer info?

www.zorg-en-gezondheid.be/drinkwater

www.vmm.be/waterloket/gezond-water/loden-leidingen

Het schema op de volgende pagina helpt je om de veiligheid van de leidingen in jouw school in te schatten.

figuur 2: Stroomschema loodvrije leidingen

INFOBOX 3 – HOE ZIET EEN AFTAKKING ER UIT?

De aftakking loopt van de distributieleiding in de straat tot aan de watermeter.

De meeste loden aftakkingen zijn ondertussen vervangen. Controleer voor de zekerheid ter hoogte van de watermeter of de aftakking nog in lood is. Het vervangen van loden aftakkingen is de verantwoordelijkheid van de watermaatschappij.

figuur 3: Loden leiding voor watermeter

Of de aftakking nog in lood is, kun je checken ter hoogte van de watermeter. Het deel voor de watermeter naar de straatkant is de aftakking.

Meer info

www.vmm.be/waterloket/gezond-water/loden-leidingen

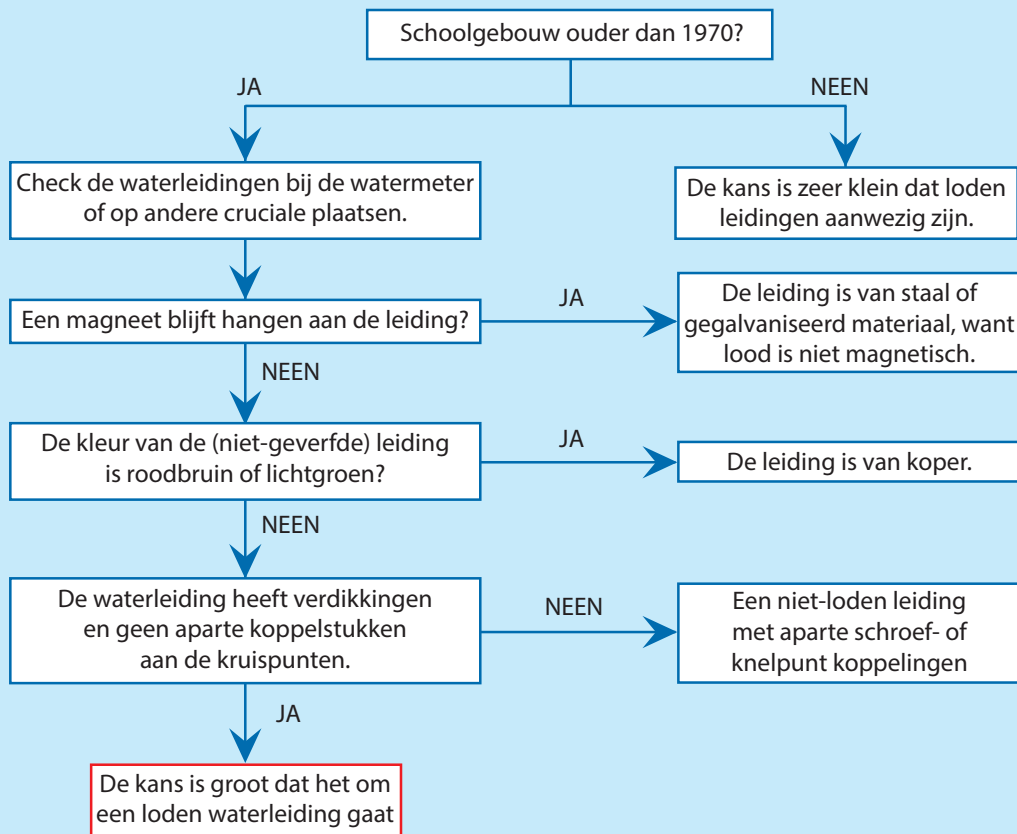

INFOBOX 4 – HOE HERKENNEN JE LODEN LEIDINGEN?

De leidingen liggen meestal bloot aan de watermeter. Bestaan de leidingen direct na de watermeter uit lood, dan is de kans groot dat ook in de rest van het gebouw nog loden leidingen aanwezig zijn.

Veel leidingen bevinden zich in de muur en onder vloeren of zijn geverfd. Sommige leidingen zijn vernieuwd, maar enkel daar waar ze gemakkelijk bereikbaar zijn. Schakel in geval van twijfel een loodgieter in.

figuur 4: Stroomschema herkennen loden leidingen

figuur 5: Loden leidingen in oudere gebouwen: vaak gebogen en met verdikkingen

INFOBOX 5 – DE BINNENLEIDINGEN ZIJN IN LOOD. WAT KAN JE DOEN?

Het uit dienst nemen en vervangen van alle loden leidingen in de binneninstallatie is de beste optie. Het volledig vervangen of uit dienst nemen is in de praktijk echter vaak niet mogelijk. Een alternatief kan dan zijn om een nieuwe toevoerleiding(en) aan te leggen naar een selectie van belangrijke aftappunten zoals de keukenkraan, drinkwaterfonteintjes (zie stap 2 - Bepaal de geschikte aftappunten van drinkwater).

Het water op andere plaatsen in het gebouw gebruik je dan niet om te drinken of om voedsel of dranken te bereiden. Koppel dit bij voorkeur aan een duidelijke communicatie naar alle personeelsleden en de gebruikers, werk met pictogrammen (zie stap 3 - Zorg voor een duidelijke communicatie binnen de school).

Vraag voor de materiaalkeuze advies aan een specialist zodat een goede kwaliteit gegarandeerd wordt. Let hierbij vooral op het gebruik van loodarme materialen (bijvoorbeeld loodarme messing).

INFOBOX 6: WIL JE ZEKERHEID OVER DE LOODCONCENTRATIE IN HET KRAANTJESWATER?

Binneninstallaties in schoolgebouwen zijn vaak complex opgebouwd: verschillende gebouwen met verschillende bouwjaren op één schoolsite en binneninstallaties waarbij verschillende materialen door elkaar gebruikt zijn. Voor tappunten waarvan het water systematisch gebruikt wordt als drinkwater of voor de bereiding van voedsel, is het daarom aangewezen dat er naast een visuele screening (stap 1) ook een staalname gebeurt om de eventuele aanwezigheid van lood in het water te controleren. Via het nemen van stalen op de belangrijkste aftappunten voor drinkwater kan worden nagegaan of en hoe hoog de concentratie aan lood in het water kan oplopen.

Door op verschillende momenten waterstalen te nemen (na stilstand overnacht, na spoelen en verspreid over de dag) kunnen eventuele variaties van de loodconcentraties in de tijd in kaart gebracht worden. Hiervoor kun je het schema hieronder gebruiken.

De staalname gebeurt aan de tappunten waarvan het water gebruikt wordt als drinkwater of voor de voedselbereiding. Voorbeelden zijn de keukenkraan of aan een drinkwaterfonteintje. Het eerste staal neem je meteen zonder te spoelen na een periode van stilstand – zoals bijvoorbeeld een nacht of weekend. Dit is een simulatie van de 'slechtst mogelijke' situatie. Tijdens de daaropvolgende drie stalen blijft de kraan open en blijft het water lopen. Dit geeft een goed inzicht over het verloop van de concentratie in deze 3 minuten.

Daarna worden op verschillende tijdstippen (bijvoorbeeld 10 uur, 12 uur en 14 uur) onder een normaal gebruik van het water eveneens stalen genomen. Deze stalen geven een patroon van de loodconcentratie weer in functie van het verbruik doorheen de dag bij normale activiteiten in het schoolgebouw.

lees verder p. 11

TIJD	METHODE
Bepaling concentratieverloop na stagnatie	
0 = worst-case staal	Staalname met kraan open
Na 30 sec	
Na 1 min	
Na 3 min	
(Na 5 min) (enkel in geval van grote gebouwen)	
Bepaling concentraties doorheen de dag	
Om 10 u	At random
Om 12 u	
Om 14 u	

Voor deze analyses kan je steeds terecht bij je watermaatschappij. Een richtprijs, aangeleverd door de watermaatschappijen, voor het uitvoeren van bovenstaand schema is ongeveer 250 euro. Hierbij sta je zelf in voor de staalname en het ophalen en terugbrengen van de recipiënten.

Je kunt ook terecht bij een erkend laboratorium voor wateranalyses: de lijst van erkende labo's vind je via www.lne.be/themas/erkenningen/labo/drinkwateranalyse.

Voor gericht advies over de drinkbaarheid van het water kun je terecht bij de toezichthouders drinkwater. Je stuurt je analyseverslagen aan de Vlaamse Milieumaatschappij (toezichtdrinkwater@vmm.be). Dit is vooral belangrijk als één of meerdere analyseresultaten boven de wettelijke loodnorm van 10 microgram per liter liggen.

STAP 2 - SELECTEER GESCHIKTE AFTAPPUNTEN VOOR HET DRINKWATER

WAT?

Wanneer water gebruikt wordt als drinkwater of voor voedselbereiding, moeten de gebruikte tappunten in de school zorgvuldig gekozen worden. Hiervoor moet je rekening houden met een aantal criteria.

WAAROM?

Door een gerichte selectie van plaatsen waar drinkwater gedronken kan worden in een school, kan het risico op vervuiling (met metalen en met micro-organismen) beperkt worden. Niet alle kranen in een gebouw zijn immers even geschikt om van te drinken.

1. Selecteer aftappunten voor drinkwater binnen de school

- » Selecteer aftappunten met **koud** drinkbaar **water**. Water van het warmwatercircuit voldoet niet altijd aan de eisen van water bestemd voor menselijke consumptie. Selecteer dus enkel koudwaterkranen als aftappunt voor drinkwater. Gebruik ook nooit warm kraantjeswater om voedsel te bereiden, maar warm koud water op.
- » Kies aftappunten met **voldoende waterafname**, zoals in de refter. Stilstaand water in leidingen kan de kwaliteit van het water immers negatief beïnvloeden. Water dat te lang stilstaat smaakt en ruikt muff. Vermijd ook aftappunten op het einde van een circuit. De verschillende tappunten zijn te vinden op de grondplannen van de school waar het leidingnetwerk op aangeduid is. De kleurcode is rood voor warm water, groen voor koud water en blauw voor regenwater.
- » Vermijd omwille van hygiënische redenen aftappunten in toiletruimtes. Hier kan een pictogram aangeven dat de kraantjes enkel gebruikt worden om de handen te wassen.
Meer in Stap 3 – Zorg voor een duidelijke communicatie.

INFOBOX 7 – HAAL HET MAXIMUM UIT DE DRIEJAARLIJKSE CONTROLE DOOR JE WATERMAATSCHAPPIJ

Om de drie jaar komt een medewerker van je watermaatschappij langs om een waterstaal te nemen op een tappunt waar het water gebruikt wordt om te drinken. Zorg ervoor dat de staalnemer kranen bemonstert die ook effectief gebruikt worden om te drinken. Kies dus aftappunten die binnen de school geselecteerd zijn.

Heb je meerdere aftappunten op school waar er actief van wordt gedronken? Bekijk dan de optie om bijkomende analyses op deze tappunten door je watermaatschappij te laten uitvoeren. De kostprijs voor de analyses zelf valt mee. De transportkosten vallen immers weg.

Vraag aan de watermaatschappij om de resultaten van deze waterstalen aan de school over te maken en hou de verschillende analyses bij.

Meer info?

Contacteer je watermaatschappij via www.vmm.be/waterloket

2. Aandachtspunten bij gebruik

- » Laat kinderen om hygiënische redenen niet rechtstreeks van een kraan drinken. Gebruik herbruikbare bekertjes, karaffen of drinkbussen om het water in op te vangen. Spoel deze na elk gebruik. Was ze regelmatig af of zet ze in de afwasmachine.
- » Kies drinkwaterfonteinnetjes voorzien van een afschermkap. Zo is het niet mogelijk om bij het drinken het spuitkraantje aan te raken met de mond, wat hygiënischer is.
- » Gebruik het eerste water uit een tappunt na stilstand (overnacht) bij voorkeur niet als drinkwater of voor de bereiding van voeding maar voor andere toepassingen. Na stilstand van het water in de leidingen loopt de kwaliteit immers vaak wat terug.
- » Tips voor het onderhoud? Zie deel 3.1 – Onderhoud van kranen en drinkwaterfonteinnetjes

STAP 3 – ZORG VOOR EEN DUIDELIJKE COMMUNICATIE BINNEN DE SCHOOL

WAT?

Als je de vorige stappen doorlopen hebt, dan is een goede en duidelijke communicatie nodig naar leerkrachten, leerlingen en onderhoudspersoneel. Als het kraantjeswater veilig en gezond is, benadruk dat dan. Ook als het water niet veilig en gezond is, moet dit duidelijk gecommuniceerd worden.

WAAROM?

Alle gebruikers van kraantjeswater op school moeten goed weten waar ze gezond en veilig kraantjeswater kunnen drinken. Geef duidelijk aan welke tappunten drinkbaar water (positief symbool) of ondrinkbaar water (negatief symbool) hebben. Benadruk ook dat het belangrijk is om de tappunten goed te onderhouden en de maatregelen met betrekking tot de hygiëne te respecteren

Open communiceren

- » Breng consequent dezelfde boodschap en doe dit op een duidelijke manier.
- » Maak gebruik van de methodiek 'gezonde school' (www.gezondeschool.be). In deze methodiek is er aandacht voor faciliterende en structurele maatregelen en voor educatieve activiteiten. De communicatie naar ouders, kinderen en jongeren en schoolpersoneel is hierin belangrijk. Voor ondersteuning bij deze methodiek kan je terecht bij het Logo (lokaal gezondheidsoverleg) van je regio via www.vlaamselogos.be.
- » Duid één persoon aan als aanspreekpunt voor 'drinkwater op school', die het aspect drinkwater mee opneemt in zijn takenpakket. Iedereen kan bij deze persoon terecht voor vragen, opmerkingen, voorstellen of eventuele klachten.
- » Maak met pictogrammen duidelijk welk water drinkbaar is en welk niet. Zorg dat de pictogrammen goed zichtbaar zijn en gemakkelijk te begrijpen, ook voor jonge kinderen.

figuur 6: Pictogram drinkbaar en ondrinkbaar water

Het blauwe pictogram duidt aan dat het water drinkbaar is, het rode pictogram dat het niet drinkbaar is.

- » Gebruik positieve symbolen voor drinkbaar water op de gekozen aftappunten. Label de kranen

DEEL 3: AANBEVELING: EEN CONFORME EN GOED ONDERHOUDEN BINNENINSTALLATIE STAAT GARANT VOOR EEN GOEDE WATERKWALITEIT

Naast een goede waterkwaliteit, een loodvrij leidingnet en een goede keuze van kranen en drinkwaterfonteintjes, is het belangrijk dat de binneninstallaties goed onderhouden worden en dat de gebruikte toestellen voldoen aan de opgelegde eisen. De keuring van de binneninstallatie geeft de zekerheid dat de binneninstallatie voldoet.

3.1. ONDERHOUD VAN KRANEN EN DRINKWATERFONTEINTJES

- » Hou de aftappunten proper en controleer ze dagelijks op zichtbaar vuil. Neem het onderhoud ervan ook op in bestaande onderhoudsprogramma's.
- » Ontsmet de aftappunten regelmatig om ongewenste kiemgroei (als gevolg van contact met monden en/of handen) te voorkomen. Je kan hiervoor bleekwater gebruiken of ontsmettingsdoekjes op basis van ethanol.
- » Herstel zo nodig de kranen of fonteintjes en vervang ze bij lekken of andere beschadiging.

3.2. DOORSPOELEN VAN DE LEIDINGEN NA STILSTAND

Tijdens een langere afwezigheid staat het water stil in de leidingen. Die stilstand kan de kwaliteit van het water negatief beïnvloeden.

- » Bij contact tussen het water en de leidingen kunnen er stoffen uit die leidingen in het water terecht komen (uitloggen) en kan de concentratie van die stoffen in het water sterk toenemen.
- » Bij stilstand kan het water ook opwarmen in de leidingen. Hierdoor neemt de kans op groei van sommige kiemen toe.

Het is daarom een goed idee, om na een periode van stilstand, in elk geval na een lang weekend of een vakantieperiode, alle tappunten grondig door te spoelen alvorens het water te gebruiken als drinkwater.

3.5. KEURING VAN DE BINNENINSTALLATIE

Elke sanitaire installatie moet beantwoorden aan een aantal wettelijke vereisten. Dit is onder meer nodig om te voorkomen dat er door terugslag eventueel vervuild water in het leidingnet komt en het drinkwater in het leidingnet vervuult. Daarom moet elke nieuwe of gerenoveerde sanitaire installatie gekeurd worden. Ook bij wijziging of uitbreiding van de sanitaire installatie is een bijkomende keuring verplicht.

AANBEVELING

Als een sanitaire installatie al lang niet meer gekeurd werd of zeer oud is, laat je best ook een keuring uitvoeren. Contacteer daarvoor je watermaatschappij.

De keuring houdt een nazicht van de volledige sanitaire installatie in. Zo controleert de keurder onder meer:

- » de centrale beveiliging na de watermeter: is er een goedwerkende terugslagklep?
- » het leidingnet voor tweedecircuitwater, zoals regenwater, inclusief de bijvulling ervan. Er mag absoluut geen verbinding zijn tussen het drinkwater en het tweedecircuitwater, ook niet met afsluiters;
- » de warmwaterproductie en het bijvullen van de centrale verwarming;
- » de toiletten, de keukenkraan, de lavabo's met kraan, kranen van bad of douche...;
- » de onderbreking naar de afvoerleidingen bij het overlopen van de toestellen;
- » de aanwezigheid en installatie van waterontharders.

Meer info?

www.vmm.be/water/bouwen/drinkwater/voorschriften-en-keuring
www.aquaflanders.be/drinkwatervoorziening/wie-is-mijn-keurder.aspx

NOG VRAGEN?

Bel: 1700

Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid – afdeling preventie
www.zorg-en-gezondheid.be/afdeling-preventie

Vlaamse Milieumaatschappij
www.vmm.be/contact

Vlaamse Milieumaatschappij
Dokter De Moorstraat 24-26
9300 Aalst
www.vmm.be

Agentschap Zorg & Gezondheid
Koning Albert II-laan 35
1000 Brussel
www.zorg-en-gezondheid.be